

Het is april en volop voorjaar! Wat is het dan fijn om de wandelschoenen aan te trekken en de voorjaarsocht van OLAT te gaan lopen! Deze is dit jaar opnieuw uitgezet in de omgeving van Vlierden. Opnieuw, want de tocht is 2x eerder uitgezet en 2x door corona uitgesteld. Maar: alle goede dingen in drieën, vandaag gaan wij dus lekker aan de wandel!

De langste afstanden lopen naar de Deurnese Peel, waarbij de route van de 40 km het mooie Peeldorp Griendtsveen als verste punt heeft. De routes van 20, 30 en 40 km leiden daarnaast naar Liessel, terwijl de kortere afstanden in de omgeving van Vlierden blijven. Onze routebouwers, Ton Vissers en Martien Habraken hebben bovendien een stukje van een eerdere winterserie vanuit Brouwhuis in de route verwerkt. Het prachtige pad langs de Astense Aa was toen alleen voor de wandelaars die 30 of 40 km liepen. Voor wie het nog weet: Door het slechte weer tijdens deze tocht is dit gedeelte door velen overgeslagen. Dus vandaag een herkansing!

De start is bij zaal Thijssen in Vlierden, onderdeel van de gemeente Deurne. Het ligt in een fraaie landelijke en bosrijke omgeving. De routebouwers hebben er de mooiste paadjes opgezocht. Lees maar weer eens mee.

Na vertrek lopen alle wandelaars gezamenlijk in zuidoostelijke richting. Na enkele asfaltwegen lopen we al snel op zand. Een breed pad leidt ons door een waterwingebied. Er zijn 13 putten die tot maximaal 260 m diep reiken. Dit gebied is een onderkomen voor o.a. de zeldzame levendbarende hagedis en een broedplaats voor sperwer, boomvalk, houtsnip en de zwarte specht.

Hierna bereiken we het Liesselse bos, een typisch Brabants bos. Het is een jong bomengebied met voornamelijk dennen, die zijn aangeplant op voormalige stuifzandgronden

Het bos wordt hier, zoals op zoveel plaatsen in Brabant, omgevormd tot een meer natuurlijk bos. Dit is al zichtbaar. Brede zandpaden worden afgewisseld door smalle slingerende bospaadjes. Behalve dennen zien we meer inheemse loofbomen, zoals eiken en elzen. Dat betekent in deze tijd van het jaar mooi ontluikend groen.

We komen op een gedeelte van een mountainbikeroute, maar laten dit al snel achter ons. De mountainbikers geen last van de wandelaars en de wandelaars geen last van de mountainbikers! Dan volgt de eerste splitsing. De route van de 10 km gaat bij De Galgenberg rechtdoor en maakt een doorsteek. Een stukje fietspad en enkele paden en dan komen zij alweer op de hoofdroute.

De overige wandelaars lopen door een bosgebied waar het prille voorjaarsgroen het bos weer levendig maakt. Hopelijk genieten we van een voorjaarszonnetje dat het jonge blad laat oplichten!

We verlaten het bos en komen in een landelijk gebied. Mooie paden leiden ons naar de plaats waar de OLAT-vrijwilligers ons op staan te wachten met een bekertje heerlijke verse koffie, een beker thee of bouillon.

Dan weer snel op pad. We blijven nog even in het landelijke gebied en komen bij een waterloop. Het is de Oude Aa. Het is de Oude Aa. Een gekanaliseerd gedeelte loopt hier een stukje door het bos. Op korte afstand van elkaar zijn twee stuwen geplaatst. Dit is noodzakelijk omdat de Peelrandbreuk hier vlakbij ligt, waardoor het verval wel

twee meter is. We gaan de bossen weer in. Maar niet lang! We komen aan de bosrand. De afwisseling hier maakt het fijn wandelen: rechts het bos, links het weidse uitzicht.

Een volgende splitsing, we zwaaien de mensen die 15 km lopen gedag. Zij gaan opnieuw de Liesselse

bossen in, maken hier een mooie doorsteek en komen dan weer op de hoofdroute.

De lopers op de langere afstanden krijgen een afwisseling van smalle en brede zandpaden. Even later laten ze het bosgebied echt achter zich en lopen naar Liessel.

Bij de Willibrorduskerk, een neogotische kerk uit 1901 van Caspar Franssen, buigt de 20 km-route af. De Nederlands architect werd bekend door zijn katholieke kerken, waarvan hij er meer dan 50 ontwierp. De glas-in-loodramen zijn na de Tweede Wereldoorlog vervaardigd door Pieter Wiegiersma. We kwamen de familie Wiegiersma al eerder tegen in een winterserie. Pieter was de zoon van de bekende Hendrik Wiegiersma, de grootste kunstenaar die Deurne rijk is geweest. Pieter was behalve glazenier, ook schilder, tapijtkunstenaar en schrijver. Hij overleed in 2009.

De wandelaars op de 20 km-route lopen Liessel in westelijke richting uit, ze komen langs het sportpark, gaan een bruggetje over, lopen over een mooi gelegen pad langs het water en sluiten dan aan bij de wandelaars op langste twee afstanden.

Zij (de 30 en 40 km) lopen in oostelijke richting. Ook bij hen gaat het asfalt snel over in zand. Dan gaan ook de langste twee afstanden uiteen. De wandelaars op de 30 km lopen een fraai stuk op een pad, eveneens langs het water. Let eens op de voorjaarsbloeiers, het zachte lila van de pinksterbloemen, de fijne bloemetjes van het fluitenkruid. De natuur in het vroege voorjaar is zo fantastisch mooi! Spoedig, bij het kanaal van Deurne, komen zij de 40 km-lopers weer tegen.

Maar de langste afstand heeft vandaag een streepje-voor. Zij gaan eerst genieten van een fraaie lus met als verste punt het bijzondere Peeldorp Griendtsveen. Voordat zij daar aankomen krijgen ze mooie wandelkilometers door een afwisselend gebied. Ze volgen een stukje de slootkant, dan een poortje, weer een sloot, een bruggetje. Volop afwisseling dus. Dan komen we langs een zgn. munitiehuisje. Het dankt zijn naam aan het dak dat er los op lag. Losse daken zijn kenmerkend voor gebouwen waar munitie of kruit werd opgeslagen. De bedoeling was dat bij een eventuele ontploffing het dak eraf vliegt, waardoor de rest van het gebouw wellicht gespaard bleef. Het huisje, eigendom van Staatsbosbeheer, is in 2012 is het opgeknapt en is nu in gebruik als informatiepunt voor de Peel.

Griendtsveen komt in zicht. We gaan de brug over de Helenavaart over en zien de karakteristieke Herberg De Morgenstond. De gezellige herberg staat er al sinds 1890. Het was een belangrijke ontmoetingsplaats voor de dorpingen en gaf onderdak aan handelslieden en reizigers. Het leven in de Peel was hard en de mensen leidden er een zwaar leven. Een verzetje was hard nodig en het leed moest dan ook weggedronken worden, zeker als het betaaldag was. De dorpingen dronken dan bij De Morgenstond hun borreltje.

We gaan opnieuw de brug over, lopen een klein stukje langs de Helenavaart en gaan dan het Nonnenpad in. Het pad is genaamd naar het voormalige Nonnenklooster. Over mooie paden volgen we het water. We komen weer bij de grote vaart, het Kanaal van Deurne, die we vandaag soms links, soms rechts zien liggen en gaan dan de nieuwe wandelbrug over.

We komen nu in het gebied waar in 2020 de grote peelbrand woedde. Deze brand verwoestte in totaal 800 van de 1000 ha van het natuurgebied. Daarmee werd de peelbrand in een klap de grootste natuurbrand die Nederland ooit meemaakte.

Maar de natuur is krachtig. Al snel was er natuurherstel te zien. Er groeit nu weer volop groen, dieren worden gespot en de vogels zingen weer.

Witte berkenbomen met een zwartgeblakerde onderstam herinneren nog aan de brand. Maar gelukkig is en blijft in dit bijzondere gebied veel te zien en is het genieten om hier te zijn.

Foto: Ton Vossers

Zo worden we met regelmaat getrakteerd op opvliegende groepen ganzen en andere watervogels. Zij hebben de Peel uitgekozen als overwinteringsplaats of bivakken er het hele jaar door. Maar er is meer te zien! Let eens op de knaagsporen van de bever. Op verschillende plekken is hard gewerkt!

Tot halverwege de 19e eeuw bestond dit gebied enkel uit grote moerasvlaktes met levend hoogveen. Dat is in de loop der jaren wel veranderd.

Even wat informatie over de Peel en het ontstaan van turf.

De Peel, thans een grotendeels verdwenen hoogveengebied, was voorheen een moerasgebied dat door de eeuwen heen nauwelijks toegankelijk was. Doordat het regenwater moeilijk weg kan vloeien, ontstond veenmosveen. Aan de onderkant sterft het plantje af en het dode materiaal wordt uiteindelijk turf. In de loop van duizenden jaren groeide dit uit tot een metersdik pak veen, die men kon wegsteken en

vervolgens kon laten drogen op legakkers. Het gedroogde veen is te gebruiken als brandstof. De turf werd met platbodemschepen, vaak via de speciaal aangelegde kanalen, naar de gebruikers gevaren. Het was hard werken in de Peel. De turfstekers stonden om 4 uur 's nachts op om hun zware werk te gaan doen. Ze staken de turf af, die met kruiwagens verplaatst moesten worden naar de droogplaatsen. Het was zwaar werk voor een schamel loon....

Turf blijft eeuwenlang, tot 1940, dé grondstof in deze streek. Daarna ging iedereen kolen stoken. Vanaf 1951 werden delen van de Grootte Peel aangekocht door Staatsbosbeheer. Dit groeide uiteindelijk aan tot een Nationaal Park. Samen met de Mariapeel ontstond een natuurgebied van 2.500 ha, waarin tal van restanten van de vroegere ontginning te vinden zijn.

Dan zien we wandelaars aankomen, de lopers op de 30 km. Ook zij krijgen nog een stukje van de Deurnese Peel. Wij lopen nu aan de rand van het Peelgebied en zien de watergangen. Deze werden aangesloten op het Kanaal van Deurne om de in het gebied gewonnen turf af te voeren.

Maar ook zien we de werkzaamheden die in het gebied plaatsvinden. Door de intensieve turfwinning uit veenputten tot wel 7 m diep, is de ondoorlaatbare veenbodem als het ware lek gestoken. Hierdoor loopt het water weg en verdroogt het kwetsbare gebied. Het waterschap gaat de waterhuishouding in de Deurnsche Peel aanpassen om het hoogveen te kunnen behouden. Er wordt onder andere 180 ha aan nieuwe natuurpercelen ingericht, zodat het gebied hogere grondwaterstanden kan hebben. Ook wordt er maar liefst 40 km kades aangelegd om het water in het gebied te houden.

Foto: Ton Vissers

Helaas moeten we op enig moment de Peel achter ons laten. Maar het blijft genieten. We lopen even op asfalt, maar slaan dan weer snel af en komen op een afwisseling van smalle en brede zandpaden. Toch moeten we nu echt terug naar de finish. Het landschap waarin we nu lopen is een gevarieerd open boerenlandschap. Een stukje asfalt, zandwegen, bosjes en houtwallen, waar het prille lentegroen zich steeds beter laat zien! Misschien, na deze zachte winter, begint de meidoorn al in bloei te komen! We komen op een pad langs de Soeloop, een beek die ontspringt midden in de Deurnese Peel en die uitkomt

in de Astense Aa. Ook hier zijn sporen van de bever te zien.

De Liesselse bossen komen weer in zicht. Al snel is daar de samenkomst met de lopers op de 20 km en gaan we gezamenlijk genieten van een mooie lus door het bosgebied. Opnieuw voegen wandelaars in, de 15 km, vrijwel direct gevolgd door de 10 km. Alle afstanden zijn nu samen. Dan breekt het laatste gedeelte van de wandeling aan. We hebben nog een goed uur te gaan. Maar het werd al beloofd, onze routebouwers Martien Habraken en Ton Vissers, hebben iets moois voor het laatste deel bewaard: het prachtige pad langs de Astense Aa.

Maar eerst gaan we in de richting van de A67. We lopen een stukje parallel aan de snelweg en gaan dan weer de bossen in. We zijn hier in het kleine natuurreserveaat De Berken. De Aa werd in de jaren '60 over bijna heel haar lengte van 50 km gekanaliseerd. Alleen hier, in het natuurgebied dicht bij haar bron, mocht de rivier over een lengte van 3 km blijven 'meanderen'. Het pad waar we nu op komen, volgt een groot deel van de meanderende Aa. De beek is hier op een natuurlijke wijze heringericht, de eiken en elzen hangen soms over het water. Het fluitenkruid staat prachtig langs de oever. Dit is werkelijk een prachtig pad. Wat fijn dat de routebouwers dit mooie stukje opnieuw in de route opgenomen hebben!

We passeren een oorlogsmonument ter nagedachtenis aan de zeven bemanningsleden van een Lancaster die hier tijdens de oorlog werd neergeschoten door de Duitsers.

De laatste kilometers breken aan. We verruilen de zandpaden en het waterwingebied weer voor asfalt en komen langs de ronde stenen beltmolen Johanna Elisabeth. Nog enkele wegen en dan zien we zaal Thijssen weer. We zijn aan het einde gekomen van een prachtige wandeltocht.

Dank aan allen die deze dag mogelijk hebben gemaakt!

-Myriam van den Berg-